

Registratienummer:	RVO17.0092	Portefeuillehouder:	presidium
Van afdeling:	Griffie	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	<ul style="list-style-type: none"> • NOTITIE Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen met bijlagen (nummer IR17.0165); • Samenvatting raadsvoorstel (nummer IR17.0166)
Behandelend ambtenaar:	R. de Jonge		
Telefoonnummer:	(0223) 67 8104		
E-mail adres:	r.de.jonge@denhelder.nl		
Onderwerp:	Verbetering informatievoorziening door gemeenschappelijke regelingen aan gemeenteraden.		

Gevraagd besluit:

de notitie "informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen" vast te stellen, wat betekent dat de raad:

1. gemeenschappelijke regelingen waarvoor een openbaar lichaam is ingesteld verzoekt om vanaf 1 januari 2019 jaarlijks uiterlijk 1 januari een kadernota met financiële en beleidskaders met de onderwerpen als beschreven in bijlage 1 aan te bieden aan de raden, waarvoor de raden uiterlijk 1 maart een zienswijze kunnen afgeven;
2. de notitie "bestuursrapportages" (bijlage 2) vaststelt en als handreiking aanbiedt aan gemeenschappelijke regelingen;
3. gemeenschappelijke regelingen verzoekt om vanaf 1 maart 2018 uitvoering te geven aan de uitgangspunten voor publicatie van agenda's en bijbehorende stukken voor vergaderingen van het algemeen bestuur (bijlage 3);
4. de uitgangspunten voor werkbezoeken vaststelt (bijlage 4);
5. het onderzoeksvoorstel voor evaluaties van gemeenschappelijke regelingen vaststelt (bijlage 5);
6. de uitgangspunten voor majeure beleidsprocessen van gemeenschappelijke regelingen vaststelt en als handreiking aanbiedt aan gemeenschappelijke regelingen (bijlage 6);
7. het college van burgemeester en wethouders verzoekt om bij de eerstvolgende wijziging van een gemeenschappelijke regeling de gemeenschappelijke regeling in overeenstemming te brengen met de notitie "informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen";
8. de griffier verzoekt om voorstellen te doen over hoe de raad lokaal en/of regionaal de aandacht voor gemeenschappelijke regelingen kan verdelen, rekening houdend met de profielen van de gemeenschappelijke regelingen;
9. het college van burgemeester en wethouders opdraagt dit besluit te betrekken bij de in voorbereiding zijnde actualisatie van de nota Verbonden partijen.

Publiekssamenvatting

Gemeenschappelijke regelingen (GR-en) voeren gemeentelijke taken uit. Gemeenten en GR-en hebben beide groot belang bij het goed organiseren van de samenwerking waarbij alle betrokkenen hun eigen rol goed kunnen spelen. Om het mogelijk te maken dat de raden hun rol goed kunnen spelen, is vereist dat zij tijdig beschikken over de gewenste en noodzakelijke informatie.

Een veel gehoord signaal vanuit de raden is dat de informatievoorziening vanuit de GR-en nu niet goed aansluit op de informatiebehoefte van de gemeenteraad.

In het voorliggende raadsvoorstel wordt de raad gevraagd een besluit te nemen over een aantal instrumenten, handreikingen en afspraken om de informatievoorziening vanuit de GR-en aan de gemeenteraad te verbeteren. Dit alles met het doel de gemeenteraad beter in positie te brengen om de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol in te vullen waar het gaat om gemeenschappelijke regelingen.

Inleiding

Gemeenschappelijke regelingen (GR-en) voeren gemeentelijke taken uit. Gemeenten en GR-en hebben beide groot belang bij het goed organiseren van de samenwerking tussen GR-en en gemeenten waarbij alle betrokkenen hun eigen rol goed kunnen spelen. Om het mogelijk te maken dat de raden hun rol goed kunnen spelen, is vereist dat zij tijdig beschikken over de gewenste en noodzakelijke informatie.

Gemeenteraden in de regio NHN hebben aangegeven dat zij een meer actieve rol willen spelen richting GR-en, zonder daarbij op de stoel van andere spelers (college, bestuur GR-en) te gaan zitten. Dat begint met een goede informatievoorziening. Een veel gehoord signaal vanuit de gemeenteraad is dat de informatievoorziening vanuit de Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) nu niet goed aansluit op de informatiebehoefte van de gemeenteraad.

Medio 2016 is door de gemeenteraden in Noord-Holland Noord – via de presidia – ingestemd met het project informatievoorziening. Daarmee werd opdracht gegeven aan de griffiers om een set aan voorstellen te ontwikkelen in samenwerking met de GR-en. Deze voorstellen richten zich op informatievoorziening en zijn ervoor bedoeld om gemeenteraden in positie te brengen om – indien ze daarvoor kiezen – een meer actieve rol te spelen richting GR-en. De bedoeling is dat de NHN-gemeenten zoveel mogelijk gelijklopende besluiten nemen over de voorstellen, zodat GR-en gelijklopende informatieopdrachten krijgen van hun deelnemende gemeenten.

Voor de uitvoering van de opdracht is een werkgroep informatievoorziening ingesteld, waarin de drie regio's in Noord-Holland Noord zijn vertegenwoordigd. Deze werkgroep heeft een pakket aan maatregelen en afspraken (producten) ontwikkeld, waarmee een belangrijke stap wordt gezet om de informatievoorziening aan de gemeenteraad te verbeteren. Daarbij is gebruik gemaakt van de publicatie van de Raad voor het Openbaar Bestuur (Rob), getiteld: 'Wisselwerking'.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Met de voorstellen wordt beoogd dat de informatievoorziening aan raden inzake gemeenschappelijke regelingen zodanig is georganiseerd dat de raden:

1. niet alleen (gelijk)tijdig geïnformeerd worden, maar ook tijdig in positie worden gebracht om ten aanzien hiervan besluiten te nemen die passen bij de rol van de raad;
2. effectief worden geïnformeerd, passend bij de rol van de raad.

Kader

De huidige werkwijze wordt bepaald door juridische kaders, die zijn vastgelegd in:

- de wettelijke kaders van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR);
- de bepalingen van de betreffende gemeenschappelijke regeling c.a.;
- de uitgangspunten die door de raden van de gemeenten in Noord-Holland Noord zijn vastgesteld.
- de gemeenschappelijke regelingen zelf.

Deze juridische regels bevatten voorschriften over het leveren van en de procedures voor informatie: de ontwerp-begroting, de jaarrekening en de financiële en beleidskaders alsmede de stukken voor vergaderingen van het algemeen bestuur. In de gemeenschappelijke regelingen zelf kunnen nadere bepalingen staan.

Per gemeenschappelijke regeling wordt een verschillende werkwijze gehanteerd waar het gaat om het leveren van niet-verplichte informatie: tussentijdse rapportages, het verspreiden van nieuwsbrieven, het organiseren van werkbezoeken en beleidsdocumenten.

Overigens verschilt niet alleen per gemeenschappelijke regeling de werkwijze; ook per gemeente wordt een verschillende werkwijze gehanteerd wat betreft de actieve informatievoorziening door het college aan de raad waar het gaat om GR-en alsmede de wijze waarop besluiten worden voorbereid. Deze notitie richt zich echter uitsluitend op het informatieaanbod door de GR-en.

Argumenten

De werkgroep heeft zo zorgvuldig mogelijk gekeken naar mogelijkheden om de werkwijze in de regio te uniformeren, zowel qua inhoud als qua proces. Wel is van belang om te onderkennen dat er grote verschillen zijn in de aard en omvang van GR-en. De zgn. risicoprofielen van GR-en kunnen gemeenteraden aanleiding geven om specifiekere afspraken te maken voor een GR (meer/minder intensief aandacht).

In de notitie worden niet alleen voorstellen gedaan die betrekking hebben op schriftelijke informatievoorziening, procedureafspraken en formele besluitvorming (zienswijzeprocedure kadernota, toegankelijk maken stukken algemeen bestuursvergaderingen). Ook worden andere voorstellen gedaan: voorstellen om de betrokkenheid van de raadsleden bij gemeenschappelijke regelingen te faciliteren (werkbezoeken) en procesvoorstellen die gemeenschappelijke regelingen kunnen helpen om in hun werkprocessen zo goed mogelijk aan te sluiten op de rol van de raad (handreikingen voor bestuursrapportages, uitgangspunten voor majeure beleidsprocessen). Ten slotte worden voorstellen gedaan om gemeenschappelijke regelingen te evalueren op het niveau van samenwerkingsdoelstellingen. Deze voorstellen, gecombineerd met de verplichting van de colleges om de gemeenteraden actief te informeren over gemeenschappelijke regelingen, maken het voor gemeenteraden mogelijk dat zij beter inhoudelijk betrokken worden bij het werk van de gemeenschappelijke regelingen.

Volgens de huidige werkwijze, nemen raden eenmaal per jaar een besluit over gemeenschappelijke regelingen, namelijk bij de zienswijzeprocedure voor de begroting en jaarrekening (jaarlijks omstreeks juni).

Door raden "aan de voorkant" de gelegenheid te geven om zich uit te spreken over de uitgangspunten voor de begroting (naar aanleiding van de financiële en beleidskaders die de gemeenschappelijke regelingen moeten leveren volgens de Wet) verbetert de mogelijkheid voor de raden om materieel invloed uit te oefenen op een gemeenschappelijke regeling.

Bij de voorstellen worden ook kanttekeningen geplaatst:

1. Om raden kwalitatief goede besluiten te kunnen laten nemen over gemeenschappelijke regelingen, is niet alleen vereist dat gemeenteraden tijdig van goede informatie worden voorzien over de GR-en. Dit stelt ook kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan de gemeenten. Belangrijk hiervoor is dat de raden en colleges (incl. de rollen die collegeleden spelen in de besturen van gemeenschappelijke regelingen) de informatie die gemeenschappelijke regelingen leveren vertalen en gebruiken op een manier, die past bij de rollen die raden en colleges hebben;
2. Uitgangspunt was om uniforme voorstellen voor alle NHN-gemeenten te ontwikkelen, zodat gemeenschappelijke regelingen uniforme verzoeken vanuit de deelnemende gemeenten krijgen. Gemeenschappelijke regelingen verschillen echter sterk in aard en omvang. Dit kan ertoe leiden dat het pakket aan voorstellen voor sommige gemeenschappelijke regelingen als disproportioneel wordt ervaren. De uniformiteit maakt dat ook de wellicht wat minder (politiek) relevante regelingen bij de raden in beeld zijn op gelijke wijze als de "zware" gemeenschappelijke regelingen. Op lokaal niveau bepalen gemeenteraden hoe actief en intensief zij de aangereikte informatie willen gebruiken om hun kaderstellende en controlerende rol te spelen;
3. Doel van het project was om de raden niet van meer informatie te voorzien, maar van betere informatie. Het project leidt echter niet tot minder informatie: de (omvangrijke) begrotingen en jaarstukken blijven beschikbaar en de AB-stukken worden toegankelijker. Het (verplicht) aanbieden van de financiële en beleidskaders kan de raad echter helpen met het aanbrengen van focus die past bij de rol van de raad: kaders stellen.

Maatschappelijk draagvlak

De werkgroep heeft bij de ontwikkeling deze producten onder andere via de voortgangsberichten gecommuniceerd met:

- de opdrachtgevers (de presidia);
- de directies van GR-en (een drietal bijeenkomsten);
- de proces- en regiegroep NHN. In deze groep worden projecten aangaande regionale samenwerking afgestemd. In deze groep zijn o.a. vertegenwoordigd: gemeentesecretarissen, griffiers en directies van GR-en;
- de griffierskring NHN.

De directies van de gemeenschappelijke regelingen onderschrijven de doelstelling om een betere verbinding te maken tussen gemeenschappelijke regelingen en de gemeenteraden. Ook is er overeenstemming over dat dit vereist dat raden van informatie voorzien worden die past bij de rol die de raden hebben.

De directies van de gemeenschappelijke regelingen ondersteunen alle voorstellen, met uitzondering van het voorstel inzake de zienswijzeprocedure voor de kadernota. In bijlage 1A worden reacties gegeven op de kanttekeningen die de directies maken.

Financiële consequenties

Er komt een extra zienswijzeprocedure (voor de kadernota). Dit vereist ambtelijke inzet. Echter, omdat het gaat om een accentverschuiving (van een formele zienswijzeprocedure voor begroting en rekening naar een materiële zienswijzeprocedure voor de kadernota) zijn de effecten beperkt.

Communicatie

De communicatie naar de GR-en over de besluitvorming in de raden wordt verzorgd door de griffiers.

Realisatie

Zodra de gemeenteraden in Noord-Holland Noord een besluit hebben genomen, zullen de griffiers in Noord-Holland Noord aan de slag gaan met de uitvoering van deze besluiten. Daarvoor zullen uitvoeringsafspraken met de GR-en en de colleges worden gemaakt. De griffiers zullen daarbij regionaal samenwerken.

Den Helder, 13 november 2017

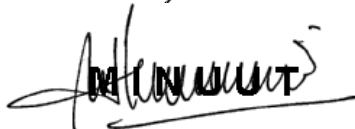
Het presidium van de gemeente Den Helder,

voorzitter
Koen Schuiling

MINUUT

raadsgriffier
mr. drs. M. Huisman

MINUUT